

40 GODIŠNJICA VISOKOŠKOLSKE STOMATOLOŠKE NASTAVE U S. R. HRVATSKOJ

Vladimir Amšel, dekan Stomatološkog fakulteta

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu kao najviša zdravstvena, znanstvena i nastavna ustanova u SR Hrvatskoj iz područja stomatologije svoj početak djelovanja, početak visokoškolske stomatološke nastave u našoj Republici smatra osnivanje Odontološkog (kasnije Stomatološkog) odsjeka Medicinskog fakulteta u Zagrebu. To osnivanje proizašlo je iz potreba za visokokvalificiranim profilom stručnjaka u stomatologiji, kojih je nakon drugog svjetskog rata bilo vrlo malo. U to vrijeme pod imenom zubnih terapeuta, radili su ljudi koji su bili educirani na vrlo različite načine. Najbrojniji su bili zubari dentisti, koji su nakon naukovanja kod nekog zubnog liječnika polagali dentistički ispit na tadašnjem Ministarstvu zdravlja, koji im je dopuštao rad u ustima. Manji broj je bio onih, koji su završili Višu zubarsku školu, a vrlo mali broj onih koji su diplomirali na Medicinskom fakultetu te potom specijalizirali stomatologiju.

Budući da je i tako heterogeno educirani kadar bio nedovoljan da održi postojeću službu osnovan je 1948. godine Odontološki (kasnije Stomatološki) odjel na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Iste godine je osnovan i Stomatološki fakultet u Beogradu, a ranije je osnovan samo Stomatološki odjel Medicinskog fakulteta u Ljubljani. Novoosnovani odjel u Zagrebu nije imao veliki kapacitet. Svega je 18 studenata upisalo studij u prvoj generaciji. Prostorni kapaciteti bili su skućeni, oprema slaba, a kadrovski uvjeti skromni.

Stomatološki odjel Medicinskog fakulteta djelovao je do 1962. godine i u tom roku je diplomiralo 157 stomatologa. Kako su potrebe za stomatološkim kadrom sve više rasle, odlukom Sabora SRH od 26. rujna 1962. godine osnovan je samostalni Stomatološki fakultet u sklopu zagrebačkog Sveučilišta. Od toga momenta počinje i nagli uspon ove ustanove u svim vidovima njezine djelatnosti. Nastavni planovi i programi se sve više razlikuju od onih na Medicinskom fakultetu, postepeno se usavršavaju te postaju specifičniji za stomatologiju. U tome periodu dolazi do određenih prostornih proširenja, kao i povećanja broja nastavnog osoblja. Također je organizirana i prva specijalizacija u stomatologiji.

Daljnje poboljšanje u razvoju stomatološkog studija na našem fakultetu obilježava povezivanje s Kliničkom bolnicom »Dr. Mladen Stoja-

nović«, pa se je medicinska baza na kojoj se educiraju naši studenti prostorno usredotočila na jednu lokaciju. Katedre, koje su u tom momentu preuzele medicinsku nastavu sve su više stomatološki orijentirane, što dovodi boljoj enukaciji studenata stomatologije. Organiziraju se Zavodi stomatoloških disciplina i to: Zavod za ortodontciju, Zavod za mobilnu protetiku, Zavod za fiksnu protetiku, Zavod za dentalnu patologiju, Zavod za oralnu patologiju, Zavod za parodontologiju, Zavod za oralnu kirurgiju, Zavod za dječju stomatologiju te Zavod za opću stomatologiju, koji provode nastavu kao i potrebni zdravstveni rad u cilju što bolje edukacije naših studenata.

Takvom organizacijom stvaraju se vlastiti kadrovi pa danas fakultet u svom sustavu ima:

Redovnih profesora	16
Izvanrednih profesora	10
Docenata	32
Asistenata	44
Predavača	4
Znanstvenih pripravnika	6

Uz ovaj sastav djeluje još 111 radnih ljudi, koji su zaposleni u popratnim djelatnostima.

Fakultet je razvio pet specijalizacija za diplomirane stomatologe, te je do sada na ovom fakultetu položeno 425 specijalističkih ispita.

Fakultet još prije dvadeset godina uvodi internu televiziju, što poboljšava nastavu.

Daljnja aktivnost fakulteta je postdiplomski studij, koji je do sada upisalo 479 polaznika, a stupanj magistra medicinskih znanosti iz područja stomatologije postiglo je 185 kandidata.

Fakultet je u svom djelovanju 1964. organizirao i posebni oblik redovnog studija za doškovanje onih kadrova, koji su diplomirali na Višim zubarskim odnosno stomatološkim školama. Taj studij koji je dokinut, dokvalificirao je velik broj viših zubara, pa smo na taj način unificirali postojeći kadar u stomatološkoj djelatnosti.

Na Stomatološkom fakultetu doktorat medicinskih znanosti (dok smo još za to bili ovlašteni) obranilo je 30 osoba, a doktorat medicinskih znanosti iz područja stomatologije obranila je 51 osoba. Na fakultetu je organizirana i kontinuirana nastava za stomatologe, te se redovno održavaju tečajevi za usavršavanje stomatologa praktičara.

Za poboljšanje nastavnog procesa fakultet se 1987. uključuje u multimedijalni centar Škole narodnog zdravlja, te nabavlja cijeli TV uređaj za snimanje i reprodukciju u koloru. Svaki stomatološki Zavod se oprema video-rekorderom i monitorom, te na taj način modernizira nastavu.

Akademski sastav ovog fakulteta koristi stipendije za usavršavanje u inozemstvu ili studijskim boravcima. Također su naši nastavnici sve

češće učesnici na kongresima u zemlji i inozemstvu. Brojni radovi objavljeni su u prominentnim domaćim i stranim časopisima, što je vidljivo iz netom izdane bibliografije našeg fakulteta. Fakultet u zajednici sa Stomatološkom sekcijom Zbora liječnika Hrvatske izdaje časopis *Acta Stomatologica Croatica*, koji se posredstvom Stomatološke sekcije raspućava na 1700 adresa. Također je značajna razmjena našeg časopisa jer u razmjenu dobivamo preko 40 inozemnih časopisa, što uvelike doprinosi informiranosti nastavnika i studenata.

U ovih 40 godina organizirane dodiplomske stomatološke nastave u SR Hrvatskoj u Zagrebu je diplomiralo 3272 stomatologa.

U protekloj školskoj godini na Stomatološkom fakultetu u Zagrebu bilo je upisano 525 studenata kao i 111 stranih studenata, što govori da postoji velik interes u inozemstvu za studij na našem Fakultetu. Do 1. X. 1988. na ovom je fakultetu diplomu doktora stomatologije dobilo 65 stranaca.

Stranih studenata imamo i na specijalizaciji, kao i na postdiplomskom studiju.

Zbog provođenja što boljeg i kvalitetnijeg znanstvenog rada osnovali smo ove godine i Centar za interdisciplinarnu znanstvenu djelatnost u stomatologiji, koji će sigurno omogućiti svim nastavnicima, suradnicima i studentima bolje uvjete za znanstveni rad.

U sklopu fakulteta djeluje i Viša škola za zubne tehničare, koja prema potrebama udruženog rada educira potrebne kadrove.

Studij stomatologije traje 5 godina, kao i ostali stomatološki fakulteti i odsjeci u Jugoslaviji, te u provođenju nastavnog procesa djeluje na našem fakultetu 41 Katedra. Po položenim ispitima svaki student izrađuje diplomski rad koji brani pred komisijom, te je po uspješnoj obrani promoviran za doktora stomatologije.

Kako je za provođenje nastave neizbježan rad na pacijentu uz fakultet značajnu ulogu ima i Stomatološka klinika KBC-a, te je u zajedničkom radu Klinike i Fakulteta izvršen ogroman broj zdravstvenih usluga iz svih stomatoloških područja, pa je na taj način dat velik doprinos poboljšanju zdravlja pučanstva.

Na kraju želim istaknuti da Stomatološki fakultet unatoč skučenim prostornim prilikama, kao i ograničenim materijalnim uvjetima i dalje vrši svoju odgovornu društvenu ulogu te i u tim uvjetima usavršava nastavni proces, unapređujući naučni i zdravstveni rad za što bolju edukaciju stručnjaka u području stomatologije.